

ROVNOST 5.12.1990

■ Kultura, umění, životní styl ■

Těla a duše, intimní dotyky

Premýšlím, proč se mi tolik líbí autorský film mladého amerického režiséra Stevena Soderbergha **SEX, LZÍ a VIDEO** (*Sex, lies and video tapes*, 1989). Snad proto, že říká právě to, na co člověk při jeho sledování okamžik předtím myslí? Anebo proto, že se tu divák dostává do velké blízkosti — nemyslím tělesné, ale citové — k jeho hrdinům? Určitě i proto, že režisér má své figury rád.

Ctveřice mladých lidí v příběhu odkrývá své intimní problémy: John má ženu Annu, ta má sestru Cynthii; John se za účelem milostných radostí tajně schází s Cynthií; Johna navštíví spolužák Graham a ten zase pěstuje zvláštní způsob sexuálního ukojení. Postavy jsou vymyšleny s takovým psychologickým porozuměním, jako by je autor sám prožil (jejich autobiografický základ ostatně Soderbergh nepopírá), dialogy jsou přesné jako příroda a vládné tempo vyprávění, a intenzivními pomikami a jemnými odstíny nonverbální komunikace, lze mlsat jako šlehačku.

S upřímnou elegancí se Soderberghův film přiznává k tomu, že je dílem malých osudů, především vymezeného prostoru, že si nečiní nárok na vyčerpávající uchopení světa. Nejde tedy o zápas hrdého amerického individua proti bezpráví na terénu velkoměsta či prerie (jak jsme z filmů made in USA zvyklí), nýbrž o obzor prostěradla v ložnici, což je také důležité. Vznášející je například přesouvání syžetu z jedné postavy na druhou: zpočátku si myslíme, že se bude řešit Johnův problém, potom se jako zajímavější osobnost ukáže citlivá Anna, do věci se s zářlivou bezohledností mladšího sourozence nechá zatáhnout cynická Cynthie, ale nakonec se ukáže, že to bylo celé o Grahamovi a také o samotě, o potřebě blízkosti, o světě doteků a drobných citových ublížení.

Soderberghovi se podařil krásný evropský film, jaký v Evropě už dlouho nikdo neudělal. A také bezděčná polemika s pornografií, neboť erotika ve filmu **SEX, LZÍ A VIDEO** je čímsi nedotknutelným, kulturním a lidským.

JAROMÍR BLAŽEJOVSKÝ

